

Účtování se zaměstnanci a institucemi sociálního a zdravotního pojištění

K zachycení vztahů podniku k zaměstnancům a institucím sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění slouží účtová skupina 33 – Zúčtování se zaměstnanci a institucemi. Zachycuje závazky z pracovněprávních vztahů včetně sociálního zabezpečení k zaměstnancům, eventuelně jiným fyzickým osobám. Dále zachycuje jiné, než pracovněprávní závazky vůči zaměstnancům (např. závazky vyplývající z vyúčtování služebních cest a ostatní závazky podobného typu). Základním dokladem pro zachycení závazků a pohledávek u příjmů ze závislé činnosti je zúčtovací a výplatní listina. Účtuje se zde i o veškerých pohledávkách za zaměstnanci – např. zálohy na cestovní výdaje, pohledávky vyplývající ze zaviněných mank a ostatní náhrady zaměstnanců ve vztahu k podniku, ostatní zálohy k vyúčtování.

Účtová skupina 33 slouží k zachycení závazků a pohledávek vůči institucím sociálního a zdravotního pojištění. Ty mohou být jak zákonné, tak dobrovolné. Tyto závazky vznikají zaměstnancům, zaměstnavateli a individuálnímu podnikateli. O vzniku závazků účtujeme na str. D příslušných účtů skupiny 33. Na straně MD účtujeme jednak o úhradě uvedených závazků a dále o nárocích, které vznikají v souvislosti s výplatou sociálních dávek.

Poznámka

Vztah ke společníkům ze závislé činnosti se nezachycuje v účtové skupině 33. Pro jeho evidenci slouží skupina 36.

Analytická evidence

Analytická evidence k účtům skupiny 33 je vedena:

Ve vztahu k zaměstnancům podle jednotlivých zaměstnanců na mzdových listech (zákon 586/1992 Sb. § 38j).

Ve vztahu k institucím sociálního a zdravotního zabezpečení jsou na analytických účtech samostatně zachyceny vztahy k institucím sociálního a zdravotního pojištění. V případě zdravotního pojištění je vhodné vést analytickou evidenci ještě i podle jednotlivých zdravotních pojišťoven.

Účet 331 – Zaměstnanci zachycuje veškeré závazky k zaměstnancům, které jim vznikají z pracovněprávních vztahů a dále srážky ze mzdy podle zúčtovací a výplatní listiny. Účet má pasivní charakter.

Zúčtovací a výplatní listina:

- nárok na hrubé mzdy	521/331
- nárok na dávky v nemoci	336/331
- srážka zákonného zdravotního pojištění	331/336 (4, 5 % z hrubé mzdy)
- srážka zákonného sociálního pojištění	331/336 (8 % z hrubé mzdy)
- srážka zálohy na daň z příjmu	331/342
- ostatní srážky (např. alimenty)	331/379
- výplata čisté mzdy	331/211, 221 (podle způsobu výplaty)

Zaměstnavateli vznikají v souvislosti se zaměstnanci dále závazky vůči institucím sociálního a zdravotního pojištění. Zaměstnavatel platí za své zaměstnance zdravotní pojištění (9 % hrubých mezd) a sociální pojištění (26 % hrubých mezd). Tyto závazky se účtují podle interních dokladů jako vznik závazku a současně náklad zaměstnavatele a následně jsou tyto závazky uhrazeny. Daňově uznatelné náklady jsou až poté, co je závazek uhrazen.

Interní doklad – vznik závazku

Účtujeme – vznik závazku 524/336

Výpis z běžného účtu

- poukaz peněžních prostředků příslušným příjemcům

336/221

Jak již bylo uvedeno, je nutno vést analytickou evidenci k účtu 336- Zúčtování s institucemi sociálního a zdravotního pojištění podle toho, zda jde o sociální nebo zdravotního pojištění, u zdravotního pojištění ještě podle jednotlivých zdravotních pojišťoven. Stejně analytické členění je nutno vést k účtu 524 – Zákonné sociální a zdravotní pojištění.

Zúčtování daní a dotací

Účtová skupina 34 – Zúčtování daní a dotací obsahuje účty, pomocí kterých jsou vyjádřeny pohledávky a závazky vůči státnímu rozpočtu. Pro jednotlivé druhy pohledávek a závazků jsou vytvořeny účty tak, aby bylo možno zjistit daňové závazky a pohledávky podle jednotlivých daní a dotací.

Vznik daňového závazku vůči státnímu rozpočtu zachycuje účtová skupina 34 na straně Dal, jeho zaplacení na straně Má dáti. Daňové povinnosti, které se vážou na přímé daně ovlivňují hospodářských výsledek, v některých případech i základ daně z příjmů (např. silniční daň, daň z nemovitostí). Nepřímé daně neovlivňují hospodářský výsledek, ale mohou mít velký význam z hlediska peněžních toků v podniku.